

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm

Vår referens

Dnr

2016-08-31

Andreas Vass

N2016/02666/ITP

Remissyttrande – Som ett brev på posten, Postbefordran och pristak i ett digitaliserat samhälle (SOU 2016:27)

Företagarna har givits möjlighet att yttra sig över utredningens betänkande och vill lämna kommentarer kring utredningens två huvudförslag.

Ställningstagande: Företagarna anser att utredningens ansats om att minska klimatpåverkan är i grunden bra men vi kan inte ställa oss bakom förslaget om att ändra i övernattsbefordran då de flesta företag har fortsatt stort behov av detta. Utredningens förslag om att behålla pristaket, för brev upp till 250 gram, är däremot rimligt och väl underbyggt.

Bakgrund

Dagens regler för övernattbefordran och pristak infördes för snart två decennier sedan då förutsättningarna för snabb digital kommunikation inte var desamma som i dag. Utredningen har i kommittédirektivet fått uppgiften att bedöma vilka grupper i samhället som har behov av övernattbefordran av brev som en del av den samhällsomfattande posttjänsten och särskilt analysera och bedöma behovet av posttjänster i olika typer av gles- och landsbygder. Utredningen ska även utreda den nuvarande pristaksregleringen och beskriva konsekvenserna av en eventuell avveckling av pristaket.

Företagens behov av postservice

För Företagarna är det viktigt med en generell näringspolitik som vilar på stabila och förutsägbara regler liksom att konkurrens sker på lika villkor. På så sätt skapas förutsättningar för fler jobb i växande företag i hela landet. Entreprenörskap och företagande är två av de viktigaste faktorerna för jobb och tillväxt, inte minst på landsbygden. Samtidigt finns det en rad aktuella frågor som direkt hotar företagsklimatet, i synnerhet på landsbygderna. I Företagarnas kontinuerliga undersökningar är det tydligt att den övergripande viktigaste frågan för att möjliggöra företagande och entreprenörskap på landsbygderna är tillgången till postservice och tillgången till internet. Utan vissa

grundläggande funktioner omöjliggörs mycket annan verksamhet. På den moderna landsbygden vilar många samhällsfunktioner på att detta fungerar. Företag har ett stort behov av att kunna svara mot kunders behov och efterfrågan vilket i sin tur ställer höga krav på snabb kommunikation, såväl digitalt som fysiska brev. Att inte ha tillgång till postservice kan vara frågor som stoppar entreprenören från företagsetablering eller fortsatt verksamhet på landsbygden. Även internet är den i särklass viktigaste förbindelsen en företagare har till marknader och leverantörer. Frekvent återkommande störningar i bredbandsnätet skapar därför stora svårigheter för företagare på landsbygden. Att inte ha en bra nätverksuppkoppling kan medföra extra kostnader för företagare.

Utredningens förslag

Övernattsbefordran

En övervägande del av de brev som i dag kan upplevas som brådskande kommer i framtiden skickas digitalt. Dagens krav på att 85 procent av de övernattsbefordrade breven ska ha delats ut påföljande arbetsdag bör därför höjas. Utredningen föreslår att kravet på övernattsbefordran ersätts med en tvådagars brevbefordran där minst 95 procent av breven ska ha delats ut senast den andra arbetsdagen räknat från inlämningsdagen. Förslaget ska säkerställa att det även framöver finns en samhällsomfattande posttjänst som på ett effektivt sätt möter samhällets behov av att skicka brev.

Reglering av pristak

Det nuvarande pristaket, som omfattar alla enstaka brev upp till 500 g som lämnats in för övernattsbefordran, infördes 1998. Det huvudsakliga syftet var att skydda konsumenter mot överpriser. Portohöjningar för brev upp till 250 g som postas med den nya tjänsten ska begränsas av ett pristak som ska kunna anpassas till de förväntade volymnedgångarna.

Företagarnas synpunkter

Företagarna representerar 70 000 små och medelstora företag. Vår utgångspunkt är att fler ska få möjlighet att förverkliga sina idéer vilket skapar fler jobb i hela landet. Därför är det viktigt att ge alla företag som förutsättningar att verka, oavsett varifrån verksamheten bedrivs ifrån.

Utredningens utgångspunkt är det digitaliserade samhället och som också ligger till grund för att förändra postlagstiftningen. Utredningen har dock missat det faktum att tillgången på grundläggande bredband på landsbygden är långt ifrån på samma nivå som vid tätortsregioner. Dessutom är dagens bredbandstillgång på landsbygden inte framtidssäker, dvs. den klarar inte ökade kapacitetskrav. Företagarnas kontinuerliga undersökningar visar att en anmärkningsvärd hög andel av landsbygdsföretagarna upplever störningar i internetuppkopplingen flera gånger i veckan. Det försvårar att bedriva företag. Samtidigt visar bredbandskartläggningen att högre överföringshastigheter blir allt viktigare i samhället. Det är därmed oroväckande när utredningen bygger förslagen på att det är bredband som ska ersätta samhällsviktiga tjänster såsom postbefordran och myndighetskontakter.

Övernattsbefordran

Företagarna på landsbygden är beroende av att kunna skicka och ta emot brev

snabbt eftersom det finns en förväntan hos myndigheter, kunder och leverantörer att företagen ska kunna kommunicera snabbt. Övernattbefordran gör det möjligt att få fram brådskande försändelser till en rimlig kostnad, det gäller inte minst läkemedel och dagstidningar. Det är två områden där samhället har mycket att vinna på bra postservice. Ett annat område är den växande E-handeln som förbättrar för såväl kunder som företag. Postens övernattbefordran är en konkurrensfördel för många e-handelsföretag. Användandet och utvecklingen av E-handel har inneburit att övernattbefordran blivit mer viktig.

Vid en förändring av övernattsbefordran är det uppenbart att landsbygdsföretagen riskerar att missgynnas i förhållande till företagen i tätorter med anledning av helt andra förutsättningar att tillgängliggöra sig av både digitaliseringens utveckling och annan service. Företagarna anser att konsekvenserna av att förändra denna infrastruktur inte är tillräckligt genomlysta. Avskaffad övernattsbefordran skulle slå särskilt mot de företag som har delar av sin marknad i en annan del av Sverige, till exempel företag i glesbygd som säljer varor eller tjänster till kunder storstadsregionerna. Ökade kostnader kan slå undan benen för de mindre företagen som på sikt riskerar att upphöra med sin verksamhet.

Företagarna anser därmed att utredningen inte tagit tillräcklig hänsyn till den bristfälliga internuppkopplingen i landet utan snarare bygger förslagen på ett i framtiden digitaliserat land med lika förutsättning i hela landet. Detta är en missuppfattning. Många regioner saknar istället tillfredsställande digitala lösningar. Med anledning av detta anser Företagarna att det är av fortsatt vikt att den befintliga övernattsbefordran finns kvar tills möjligheter med att ta tillvara digitaliserings möjligheter är tillgängliga även för företagare på den svenska landsbygden.

Företagarna anser att alltför stort fokus på att dra ner på ökade kostnader för dagens posthantering i förlängningen kan ställa sig i vägen för Sveriges utveckling mot ett sammanhållet land där alla regioner har samma tillväxtpotentialer. Det betyder att ökade skillnader i samhällsservice utifrån om man bor i glesbygd eller storstad kan vara mer kostsamt för den svenska samhällsekonomin.

Reglering av pristaket

Företagarna är övertygade om och delar utredningens bedömning om att det kommer att dröja tills det uppstår en väl fungerande konkurrens med en naturlig prispress. Trots digitaliseringens allmänna utveckling har mindre företag ett fortsatt behov av att skicka brev. Det är också de mindre företagen på landsbygden som är mest känsliga för att kunna hantera kostnadshöjningar avseende portot. Mycket beror på hur utbyggnaden av bredband går och därmed möjligheten att ersätta fysisk post digitalt. Vi anser det därmed nödvändigt med ett fortsatt pristak men att hänsyn ska tas till volymutvecklingen när pristaket fastställs.

Patrik Nilsson

Andreas Vass

Chef Analys & Opinion

Analytiker